بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ސަރީޢަތް ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/142
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
- އިސްތިއުނާފަށް ހާޒިރުވި ފަރާތް: އިބްރާހީމް ޝާހިދު މުޙައްމަދު، ނިވައިދޫނުގެ / ބ.އޭދަފުށި
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ސަރީޢަތުގެ ކުރިން [illegible] [illegible] ނިންމި ނިންމުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބް ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު [illegible]

ނިމުނު ތާރީޚު: 28 ޝައްވާލް 1442 / 10 ޖޫން 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ [illegible] ތާރީޚް: 17 ޝަޢުބާން 1442 / 29 މާރިޗު 2021

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:**
- ނަންބަރު: F10C/2021/1 ނިންމުން
- ނިޔާކުރި ކޯޓު: [illegible]
- ދަޢުވާ: [illegible]
- ހުށަހެޅުން ތާރީޚް: 19 ނޮވެންބަރު 2020
- ނިމުން ތާރީޚް: 29 މާރިޗު 2021

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދުގެ ރައުޔު، މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާއާއި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު ތާއީދުކުރައްވައެވެ.

- **މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ:**

1- މިއީ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ޑްރަގް ކޯޓުގެ ނަންބަރު F10C/2021/1 ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ ނިންމުމުގެ ނިންމުން ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފު ކަމަށްބުނެ، އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ދިވެހި ދައުލަތް (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް) ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަކީ، ދިވެހި ދައުލަތް، އިބްރާހީމް ޝާހިދު މުޙައްމަދު، ޅ.ހިންނަވަރު/ ނިވާމަދަރުގެއެވެ.

- **މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް:**

2- އިބްރާހީމް ޝާހިދު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ކޮންޓްރޯލްޑް ސަބްސްޓެންސް ހިފެހެއްޓުމުގެ ކުށެވެ. ޤާނޫނުގައި އަދަދުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ ކުޑަ އަދަދެއްގެ ކޮންޓްރޯލްޑް ސަބްސްޓެންސް ހިފަހައްޓާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކޮށް ދައުލަތުގެ މައްސަލަ ޑްރަގް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެ ދައުލަތުގެ މައްސަލަ ބަލައިގަނެފައިނުވާ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 63/F10C/2020 ގޮސްފައިވެއެވެ.

3- އެ މައްސަލަ ބަލައިގަތުމުގެ ކުރިން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުގެ ތަފްސީލް މައްސަލައިގައި ހިނގި ޙާލަތު ބަޔާންކުރެވުނު މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުން ދެނެގަނެވުނު ވާޤިޢާ، އެކަށީގެންވާ ޔަޤީން ދަލީލުތައް، ކޮންމެ ގޮތަކަށް ދެންނެވި ހުރިހާ ކަންކަމުގެ ދަލީލުތަކަށް ބަލައި ޝަރީޢަތުގެ އެއްމެ ރަނގަޅު ނިންމުން

ރިކޯޑެއް، މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރި ފަރާތުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ [illegible] ރިކޯޑުތަކާއި، 16އަހަރުގެ ފިރިހެން ކުއްޖަކު މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤަށް ދީފައިވާ ބަޔާނާއި، އިންޓަރވިއު ވީޑިއޯ ރެކޯޑިންގް ހިމެނެއެވެ.

4- މިސްލު ބަލައިލުމުން [illegible] އިސްތިއުނާފުވެރިޔާގެ މައްޗަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ބ.އޭދަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި އަޑުއެހުނެވެ. އެ ކޯޓުން [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން އެ [illegible] ވަކި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަދަލުގައި ޝަރީޢަތުގެ [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ދައުލަތުން އުފުލާފައިވާ ދަޢުވާގެ މަތީން އަދި އިސްތިއުނާފުވެރިޔާގެ މައްޗަށް 2020 ޑިސެމްބަރު 09ވަނަ ދުވަހު ބ.އޭދަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ހުކުމްކޮށްފައެވެ.[1]

5- އިބްރާހީމް ޚާލިދު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދަޢުވާކޮށްފައިވާ މައްސަލައިގައި އިބްރާހީމް ޚާލިދު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހެޅުންތައް ހުށަހަޅާފައެވެ.[2] އެ ހުށަހެޅުންތަކުގައި ދެ ކަމެއް ހުށަހަޅާފައެވެ.

ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުމަކީ: ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 83ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމެވެ.

ދެވަނަ ހުށަހެޅުމަކީ: މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅުމެވެ.

6- އިބްރާހީމް ޚާލިދު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން އިބްރާހީމް ޚާލިދު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކޮށްފައިވާ މައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible]

---

[1] [illegible] [illegible] ބ.އޭދަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު F10C/2020/02 ކޯޓު އަމުރު.

[2] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (11/01/2021)

އެއީ [illegible] ފޯމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދައުލަތުގެ ފަރާތުން [illegible] އަދި އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު F10C/2021/1 “ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]” އިން ނިންމަވާފައިވެއެވެ.

[illegible] [illegible] “ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]” [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

- [illegible] [illegible]:

7- [illegible] [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު F10C/2021/1 [illegible].

- އެ ނުކުތާއަކީ: [illegible] [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު F10C/2021/1 “ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]” އިން [illegible] [illegible] ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނިންމަވާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ [illegible] ނުކުތާއެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

8- [illegible] [illegible] އޭދަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު F10C/2021/1 ނިންމުން ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު ކަމަށާއި، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ، އެ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މި ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ސަމާލުކަމަށް ދެއްކެވި ވާހަކަތަކުން، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ބެލިއިރު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ.

8-1 ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރަނީ، [illegible] [illegible] އޭދަފުށި މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު F10C/2021/1 ނިންމުމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމަށެވެ.

8-2 އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން ހުށަ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގައި އަދި ޝަރީޢަތުގެ ޖަލްސާގައި ބަޔާންކުރެވުނު ހެކިބަސް ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ދާއިރާ ... މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހެކިތަކުގެ ... ދައުވާ ސާބިތުވާ ވަރަށް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމާއި، އަދި އެ ހެކިތަކުން ދައުވާ ސާބިތުވާ ގޮތަށް ހެކިހުށަހަޅާފައިނުވާކަމާއި، އަދި މައްސަލައިގެ ލިޔެކިޔުމުގައި ދައުވާ ސާބިތުވާ ގޮތަށް ދަލީލު ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، އެހެން އެއްވެސް ގޮތަކަށް ބެލުމުގެ ފުރުސަތެއް ނެތްކަމުގައި، އެގޮތުން ދައުވާ ސާބިތުވާ ވަރަށް ދަލީލު ހުށަހަޅާފައި ނުވާތީ ދައުވާ ސާބިތުނުވާކަމަށް ނިންމާފައިވެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި، ބައެއް ކަންތައްތައް ކުޑަކުދިންނާމެދު ކުރުމަކީ ޖިންސީ ގޯނާއެއް ކަމުގައި ބަލާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ދައުވާގައި މިހެން ބަޔާންކުރާ ޢަމަލު ސާބިތުވުމަކީ ހަމައެކަނި ކުޑަކުދިންނާމެދު ކުރާ ޖިންސީ ޢަމަލެއް ކަމުގައި ބެލެވުމަށް ބޭނުންވާ ކަމެއްކަމާއި، ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ޖިންސީ ގޯނާއެއްގެ ގޮތުގައި ކިޔައިދޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ އަދިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް

ޤާނޫނީ ދިފާޢީ ސަރވިސް އުފައްދައިދީފައިވާކަން އެނގޭކަމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައިވާ އިޖުރާއަތުތަކުން ޢަމަލުކުރާ ގޮތުގެ ބަޔާންކޮށްދީ އެ ޙައްޤުގެ ޙިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި 16ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޤާނޫނީ ގޮތުން ޝަރުޢީ ވަކީލެއް ލިބިދޭ އިޖުރާއަތުތަކެވެ.

މިސާލު، ބަންދުގައިހުރި ކަންކަން އެ ގޮތުގައި ހުރުމުން ބަލަހައްޓާ/ ދަރައިދިގުގެ އިޖުރާއަތު ޤާއިމު ކުރުމަށްގެ މަސައްކަތް ދެމެހެއްޓުން ޤާނޫނީގޮތުން ފުރުޞަތު ޙަވާލުކުރުމަށް އެ މީހެއްގެ ޖިނާއީ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ބަލަހައްޓާ އިސްލާމް ޙައްޤު ދިނުމުގެ ކުރިމަތީގެ ދަޢުވާގެ މި މަރުޙަލާގައި ދައުލަތުން ކުރި ޝަރީޢަތްތަކުގެ މައްޗަށް ދެ ޙިސާބު މިންވަރަކީ ޙިމާޔަތްކުރާ ޝަރީޢަތުގެ ތަރުތީބު ދަވަދިއު އިޝާރާތް ދެއްކުމުގައި، މި މަރުޙަލާގައި ދަޢުވާއިން ޝަރުޢީގޮތުން ކުރަމުންދާ ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނީ ޙައްޤުތަކާ ދަޢުވާގެ ފުރުޞަތު ޤާނޫނީ ދެވިދާނެއެވެ، އަދި އެ ޙިއްސާ ދަޢުވާގެ ޤާނޫނީ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ސުންގަޑު ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ، އެހެން އެއްވެސް ގޮތަކަށް ބަދަލުނުވާނެކަމާމެދު އެކަމަކު ހުށަހެޅުމުން ދަޢުވާގެ ފުރުޞަތު ޤާނޫނީ ހިނގާ ދައުލަތުން ޝަރީޢަތުގައި ނިންމަވައިދެއްވާ." މި ފަދައިންނެވެ.

8.3- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/20016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 131ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ:

ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދިނުން 131 (ހ) ދަޢުވާއިން މި ޤާނޫނުގެ 129ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތުހުމަތުކުރެވޭ ކޮންމެ ތުހުމަތެއް ނުވަތަ ވަކި ތުހުމަތުތަކެއް އެކަށީ ތުހުމަތުކުރެވޭ، ނުވަތަ ކޮންމެ ތުހުމަތަކާ މެދުވެރިކޮށް އެކަމަށް ކުރެވޭ ސުވާލަކަށް ޖަވާބުދެވޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ދަޢުވާއިން ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކާމެދު އަދިވެސް އިޢުތިރާފުވާ އެ ކުށަކާ ބެހޭ ގޮތުގެ ހިނގިދިޔަ ދައުލަތުގެ ފުރުޞަތު އެ ފަދަ

[illegible] ލިބެން [illegible]

[illegible]

(ނ) [illegible]

[illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ

[illegible]

[illegible]

(1) [illegible] ނުވަތަ [illegible]

[illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ

(2) [illegible] ނުވަތަ

(3) [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ

[illegible] ނުވަތަ [illegible]

މިފަދައިންނެވެ.

8.4- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

އެ [illegible] ބެލުމުން [illegible] އެނގެއެވެ. [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

8.5- އެއްވެސް [illegible] ޖިސްމާނީ، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 131ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ [illegible] [illegible]، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

8.6- [illegible] [illegible] [illegible] މައްޗަށް ދައުވާކުރެވިފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ ކުށްކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާނެ ޚާއްސަ އުސޫލުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުންނެވެ. އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible][3] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][4] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 16ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ [illegible] އެ ޤާނޫނުގައި

---

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ 27ވަނަ މާއްދާ

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ 28ވަނަ މާއްދާ

ބަލައިގަނެވޭނެއެވެ.[5] ކުޑަކުއްޖާގެ ހެކިބަސް ހޯދުން ގޮތް އެހެން ކުރި ކުދިންގެ ހެކިބަސް ހޯދާ ގޮތް ތަފާތުކޮށް ހޯދުން ބަލައިގަނެވިފައިވާނެއެވެ.[6] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުށްނުވެރިކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ސާބިތުކުރުމުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅައި، ހެކިގެ ނިސްބަތް ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ. ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހުށަހެޅޭ ދަޢުވާތަކާބެހޭ އުޞޫލުތަކާއި ހުށަހަޅާ ގޮތްތަކާއި ގަވާއިދުތަކެވެ.[7] ބަލާއިރު ކުށުގެ މިންވަރު ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގެ އަޙްކާމް އަދި ޤާނޫނުގެ އަޙްކާމްތަކާ ޚިލާފުވާ ހުކުމެއް.[8] އެ ޤާނޫނުގައި ކުރަނީ ކުރިމަތިވާ ކުށްކުރި ކުރިއްޔާގެ އަޙްކާމު އެއްގޮތް ބަޔާންކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާނެއެވެ. އަދި ކުށްކުރި ކުރިއްޔާ ތުހުމަތު އަޙްކާމުގެ ތަފާސީލް ޝަރީޢަތުގައި ހުށަހަޅާ ހެކިތަކާއި ޤާނޫނުގެ އެކި ކަންކަމުގެ އަޙްކާމްތަކުން ކުރަންޖެހޭ ގޮތް ކުރިމަތިލާ ދަޢުވާގެ ޤާނޫނީ ހެކިތަކުގެ ދަރަޖަ އަޙްކާމް ސާބިތުކުރެވޭނެއެވެ.[9]

މި މައްސަލައިގައި ކަމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާބެހޭ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނު)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާތަކުގައި ދައުލަތު ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ ހެކިތަކާއި ދިފާޢުގެ ހެކިތަކާއި ދެފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހެކިތައް ބެލުމަށް ޝަރީޢަތުން ބަލައިގަންނަވާނެއެވެ.

މަޖިލީހުގެ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށްވެރި ކުރަން ބަލައިގަތުމުގެ ކުރިން ކުޑަކުއްޖާގެ ހެކިބަސް، މިފަދަ ޝަރީޢަތުގައި އެ ހެކިބަސް ދެއްކުމެވެ.

އެ ގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 54ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "މި ޤާނޫނުގައި ކުށްކުރިކަން ބަލައިގަތުމުގައި ކުރިން ކުޑަކުއްޖާގެ ހެކިބަސް، މިފަދަ ޝަރީޢަތުގައި، ހެކިބަސް އެ

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ 29ވަނަ މާއްދާ

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ 48ވަނަ މާއްދާ

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ 54ވަނަ މާއްދާ

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ 50ވަނަ މާއްދާ

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ގެ 57ވަނަ މާއްދާ

ތަފްސީލުކުރައްވައި އެ މަޢުލޫމާތު ހުރި އިދާރާއަކުން ދޫކުރުމަކީ، މި ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ކަމެއްނޫނެވެ. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރެވޭ ދައުލަތުގެ ސަލާމަތީ މަސްލަހަތުގެ ކުރިއަރާގެންދިޔުމުގައި، އެންމެހާ ހުށަހެޅުންތަކެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

8.7- އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ދެކޭ ގޮތުގައި، ޝަރީޢަތުގެ 54ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިންސާފުވެރި ހުކުމްކުރުމުގައި ޝަރީޢަތްކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށްޓަކައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުން މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ހުރި ހެކިތަކާއިބެހޭގޮތުން ގޮތް އެސްޓޭބްލިޝްކޮށް ކަނޑައެޅިފައިވާކަމުން ބެލެވޭނެއެވެ. އެހެންކަމުން އެ ފަރާތުން ދެކޭ މި ގޮތަށް މައްސަލަތަކުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލު އިޖުރާއަތު ތަތުބީޤުކުރަމުން ނުދާކަމަށެވެ.

ހެކިތަކާއިބެހޭ ޤާނޫނު ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި އުސޫލު ވަކިކުރުމާއި ގުޅޭ ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާއިން ބަޔާންކުރަނީ ތަހުގީގު މައްސަލަތަކާއި ގުޅޭގޮތުން އިޖުރާއަތު ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގައި ހިނގާފައިވާ ކަމެއް އަންގައިދިނުމުގެ ހުއްދަ މައުލޫމާތު، އަދި އެފަދަ ކަމަކާއި ވަކިން ޚާއްޞަކޮށް ހުރި ނިޔާކުރުން ގެންދިޔުމަށް ދެއްވާފައިވާ ބާރެވެ. އެއީ ޚިޔާލުގެ ބިނާއި އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވިޔަ ހުރި ކަމަކާއި ގުޅިގެން ބޭއް ތަހުގީގު ކުރަމުންދާ އިސްތިއުނާފު ޝަރީޢަތުގެ އެންމެ މުހިއްމު ސިފަ ހުށަހެޅޭ އުސޫލެކެވެ ދަށުން ހުރި ހުރި ގެރިން އަނބުރާ ޖަވާބު ދޭނެ ފަރާތް ފެނިވަޑައިގަތުމުން އެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މާއްދާތަކަށް ޖެހޭތީ ހުށަހެޅުމަށް ހުއްދަ ދިނުމުގެ ޝަރުޠު އެހެން ހުރިނަމަ ދޭނެ ގަބޫލުކުރެވެއެވެ. އިންސާފުވެރި ގޮތް ނުލިބި ހުރިއްޔާ ދާދި ގާބިލުކަމާއި އެކުގައިވެސް، މައްސަލައިގެ ވަޒަންކުރުން ހުރި ވިޔަ ހުރިނަމަ ނުފޫޒު ފޯރުވާ ހުރި ޝަރީޢަތުގެ އިސްލާމީ ޙައްޤުތަކެވެ.

އެހެންކަމުން، ހެކިތަކާއިބެހޭ ޤާނޫނު ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި އުސޫލު ވަކިކުރުމާއި ގުޅޭ ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގައި އިންސާފުވެރި ހުކުމްކުރުމުގެ ޙައްޤު ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ހުއްދަ ދިނުމުގެ ބާރު ހުރި ދޭ އިސްތިއުނާފު ކޯޓުގައި ނިންމާފައެވެ.

ޢާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން، ޚާއްޞަ ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އިޖުރާއާތާ އެއްގޮތަށް ތަޙްޤީޤުކޮށް، ހަމަ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައުވާކުރެވި ޝަރީޢަތް ހިންގޭ ހާލަތުގައި، އެ ޝަރީޢަތުގެ އެންމެހައި އިޖުރާއާތުތައް އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ނިސްބަތަށް ކުރިއަށް ދާންވާނީ ޙައްޤުތައް ހަނި ކުރުމަކާ ނުލައި، އެންމެހައި ޙައްޤުތަކެއް ލިބިގެންވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންނުކުރެވިފައިވާ ކަމެއްގައި ޢާންމު އިޖުރާއާތާ އެއްގޮތަށް އެ ކަމެއްގައި އަމަލުކުރެވިދާނެއެވެ.

ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ ކުށުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 212ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެ ޤާނޫނުގައި [illegible] ޢާންމު [illegible].

-8.8 [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީން [illegible].[10]

-8.9 އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއްގެ [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރު [illegible].

---

[10] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51ވަނަ މާއްދާ.

8.10- ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 63/F10C/2020

ފާސްކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކުރިއަށްދިޔަ ދައުވާ ބަލާއިރު، ކުއްޖާގެ މައްސަލައިގައި ހުކުމް އިވުން ކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުއިންސާފުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުޑަކުއްޖާގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ބުރޫއާރާ ކުށެއް ކަމާއި، އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފަށް، މައްސަލަ ބަލައިގެން ހުކުމް ކުރެވުނު ކުޑަކުއްޖާއަކީ ކުއްޖާގެ ޢުމުރުން (16 އަހަރުގެ ޢުމުރުން ކުއްޖެއް) ދިފާޢުވާ ބަޔާންކުރެވެ.

ބަންދުކުރުމުގެ ހިކުމަތް ދެއްވުމަށް ފަރާތުން ކުރިމަތިލާ ޢަދުލުއިންސާފުގެ ދައުލަތުން އެދި މައްސަލައިގައި ހުކުމް ކުރުމުގެ ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުއިންސާފުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުޑަ ކުއްޖާ އެ ކުއްޖާގެ ބަދަލުގައި ހުކުމް އެ މައްސަލައިގެ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހާޒިރުވުމަށް އެ ކުއްޖާ ބަންދުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ކުރިމަތިލާ ޢިއްޔަތު ފާހަގަކުރެވެ. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 24 ވަނަ މާއްދާގައި ކުއްޖާ މުސްލިމުގެ ގޮތުގައި ވާޖިބުތަކާއި ޙައްޤުތަކާ ބަލާއިރު ކުއްޖާއަށް އެ ކުއްޖާ ދޫކުރުމާ ޙިމާޔަތްދިނުމަށް ވަކިން ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެ ބަދަލުތަކަކަށް ކަންތައްތައް ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުއިންސާފުގެ ޤާނޫނު[11] ގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) އަށް ބަލާއިރު، އެ ކުއްޖާއަށް ހުކުމް ދައުލަތުން ކުރުމަށްފަހު ބަންދުގައި ސަރުކާރުގެ ދަށުގައި ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ބެލުމަށް ކުރިމަތިވާނެ އިންސާފުގެ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމަށް ދައުލަތުން އެދިފައެވެ.

ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުއިންސާފުގެ ޤާނޫނު[12]ގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަންދުކުރުމާބެހޭ،

ކުޑަކުދިންގެ ކަންތައް ބަލާ އިދާރާ ހުށަހެޅުން، ކުޑަކުދިންގެ ޢުމުރު އެކަށީގެން ގޮތްތަކުން ކުޑަކުދިންގެ ކަންތައްތައް ބަލާ ފަރާތްތަކަށް، ކުއްޖާގެ ދެމަފިޔަންނާއި ކުޑަކުދިންގެ ސަލާމަތީ ގޮތުން ކުޑަކުދިންނަށް، އެ ކުއްޖާ ސަލާމަތްކުރުމަށް އަލުން ދައުލަތުން ބަލަހައްޓަން ކުޑަކުދިންގެ ހަމައެކަނި، ބަލާއިރު، ރައްކާތެރި ގޮތުގައި ކުޑަކުދިންގެ އިޖުތިމާޢީ ޙާލަތު ބަލާ ކުޑަކުދިންގެ ހަމަހަމަ ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ސަލާމަތީ ތަނަކަށް ކުއްޖާ ގެންދިއުމަށް

---

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019

[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019

ކާކުކަން ދެނެގަނެވޭނެ ފަދަ އެއްވެސް މައުލޫމާތެއް ނުވަތަ އެ ކުދިންގެ ތަސްވީރެއް، އެއްވެސް މީޑިއާގެ ނުވަތަ އެ ނޫންވެސް ވަސީލަތެއްގައި ޝާއިޢުކުރުން ނުވާނެ ކަމަށެވެ.

މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އެ ފަދަ މައުލޫމާތު ހިމާޔަތް ކުރުމަށް ބާރުއަޅާފައި އެ މާއްދާގައިވާ "ޝާއިޢު" ކުރުމުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނީ ކޮން ކަމެއްކަން ސަބަބަކީ ދައުލަތުން ދެއްކިފައިވެއެވެ. ބޭނުމީ ހިނގާދިޔަ ކަމެއްގެ ތަފްޞީލު އޮޅުން ނެތި ދައުލަތުން ވަކީލަކު ކަމުގައިވާ މައްސަލަތަކުގައި ހުށަހަޅާފައި ހުރި ނުވަތަ މީޑިއާގެ ވަސީލަތްތަކުގައި ޝާއިޢުކުރުމާ ގުޅޭ ދައުލަތުގެ ވަކީލުން ބަޔާންކޮށް، އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ގޮތުން ޝަރީޢަތުގެ ދައުލަތުގެ ވަކީލުން އޮޅުވާލުމުގެ "ރިޕޯޓިންގ" ފަދަ ގޮތްތަކުން އަމަލުކުރުން ބޭނުމެވެ.

ކުއްޖާގެ ޙައްޤު މައުލޫމާތު ހަމަޖެހޭނެ ޤާނޫނުގެ އިޖުތިމާޢީ އަމާނާތް، ދައުލަތުން ކަމުގައި ހިމެނޭގޮތުގައި ހިމެނޭ ކުއްޖާގެ ކާކުކަން ދެނެގަނެވޭ މައުލޫމާތުކަމާ، ދައުލަތުން ފާހަގަ ކޮށްދީފައި ވަކިވަކިން ކުރެވިދާނެ މައުލޫމާތެވެ. ޝަރީޢަތް ކޮޅަށްކަން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ސިއްރުކަން ރައްކާކުރުމަށް މައުލޫމާތު ވަކިވަކިން ޝަރީޢަތް ނިމިގެން ދިޔަ ނަމަވެސް ބެލެވިދާނެ ކަމަށް ނުދެކެމެވެ.

އަދި މިކަމުގައި، ދައުލަތުން އެކަމާ ގުޅޭނެ މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި، ހިމެނޭ އަސާސީ ހަރަކާތް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ނަމަވެސް ޝަރީޢަތް ހިނގާދިޔަ ބަދަލުގައި ދައުލަތުން ހިމާޔަތްކުރާނެ ގޮތަކީ ކުއްޖާގެ މައުލޫމާތު އެ ހިނގާދިޔަ ވަކިކޮށް ހިމެނުމުގެ ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްދީފައިވާ ކަމެވެ. މި ކަންކަން މި ބާވަތުގެ ހިމާޔަތް އެދިފައިވާ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން، ދިވެހި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ހިމެނުމަށް ސިޔާސަތުކުރަނީ ކުރިން ހުރި ކަމެއްކަން ޤާނޫނީ އަސާސީގައި ބުނެފައިވާ ދައުލަތުގެ ކުރިން މަޝްވަރާކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ވަކިކޮށްދޭނެ ގޮތް ހިމެނޭ ކަމަށާއި، ހިމާޔަތްކުރާ ސިޔާސަތުގެ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ބާރު ކުރިއަށް ދިއުމުގެ ކަމުގައި އެއްވެސް ކަމަކު ހިނގަމުން ދިޔަކަން ހިމެނޭ ކަމަކީ ހިފެހެއްޓި ކޮށްދީފައިވާ ކަމެއް ނޫނެވެ. އަދި ކުއްޖާގެ ޙައްޤު ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިމެނޭ ވަކިވަކިން ދެއްކިފައިވާ އިޖުތިމާޢީ ހިމާޔަތް ވަކިވަކިން ދައުލަތަށް ހަމަޖެހިފައިވާ، ދައުލަތުގެ ހިމާޔަތް އެދެމުން، ޤާނޫނީ ވަކިވަކިން ހިމެނޭ ސިޔާސަތުން ކަންތައް އަސާސީ އަދާކުރާ މައްސަލަ، ބަދަލު ދިނުމުގެ ކުރިން ހިމާޔަތް ދޭން ޖެހޭ ދައުލަތުގެ ކަމެކެވެ.

8.11- އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ހޯދުމުގައި، ދުސްތޫރުގެ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުރި ސާބިތުކުރުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ ކުށްކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ މަޤްޞަދަކީ ކުޑަކުދިން ހިމާޔަތްކުރުން، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ކުށުގެ ދަޢުވާތަކުގައި ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑަކީ އެހެން ކުށުގެ ދަޢުވާތަކުގައި ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑާ ޚިލާފު ގޮތް މިންގަނޑެކެވެ. މި ޤާނޫނުގެ މައްސަލަތަކުގައި ދިފާޢުގެ ޝާހިދުން ކޯޓުގެ ކުރިމަތީގައި ސާބިތުކުރުމަށް ފަރާތުން އަރިހުގައިވެސް ކަމަށް ބުނާ ކުއްޖާގެ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު ބޭނުން ބަދަލުވާ ދުވަސް ބަދަލުވެއެވެ. އެކަމުގެ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު އެބަޔާން ދައްކާ ދިމާލު ބަލައިގަނެވޭނެ ބަޔާނެކެވެ.

އިތުރަށް ޖާއިޒު ޤަރާރުގެ މައްސަލަ މަޤްބޫލުވާ ދަލީލުތަކަށް އަދިވެސް ޝަރުޢީ ކުށުގެ ކޯޓުން ހުށަހެޅުނު ބަލައިގަތުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަރުޢީ ދަލީލުތަކުގެ ތެރެއިން ކުއްޖާގެ ބަޔާނަށް އެކަން ފުރިހަމަ ބަޔާން އެހެން ބަޔާނެއް ބޭނުންކުރާ ތެރެއިން ހިފެހެއްޓި ކުރިން ފާހަގަކުރެވޭ. ކުއްޖާގެ ބަޔާނަށް އެކަށީގެން ބަލައިގަތުމަށް ހުށަހަޅާ އެ ބަޔާނާ ތަފާތު ހުރިހާ ބައިތަކެއް ޝަރީޢަތުގައި ކުއްޖާ ކަމަށް ބަލާ ހެކިބަސް ތެރޭގައި ސާބިތު އިތުރު ދަލީލު (އެ ފަރާތުގެ ވާހަކަ ލިޔުމާ ގުޅޭ ލިޔުން) ހުށަހަޅާފައެވެ. ހަމައެއާއެކު ކުރި ފާހަގަ ކޮށްފައި ކުރިން ބަލައިގަތުމަށް ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ސާބިތު އަދި ދަލީލުތަކުގެ ފުރިހަމަ ބަޔާނާ ތަފާތުކުރާ ކުރިން ބަލައިގަތުމަށް ކޯޓުން އިޖުތިހާދު ކުރެވުނު ގޮތެވެ. ދަލީލުތަކަކީ ކުރި ފާހަގަ ސާބިތު ހަމަ ދަލީލުތަކުގެ ތެރެއިން ހެކިބަހާ ގުޅުނު ކުރިއަށް ބަލާފައެވެ.

މި ޤާނޫނުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކުރިން ބަޔާން ކުރި ފާހަގަކުރެވޭ (މިސާލަކަށް ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު ވީޑިއޯ ރެކޯޑިންގ ހުށަހަޅާ ކުއްޖާގެ ޤައުލު) ބަލައިގަނެ އެއްވެސް ވާހަކަތަކުން ދަލީލު ހުށަހެޅުމުގެ ހުރިހާ ވާހަކަ ކުރުމާއި ބަރާބަރަށް ދަލީލު ފުރިހަމަ ބަލައިގަނެ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ގޮތް ކުރިއަށް ދެކެއެވެ. އެ ގޮތް ކުރި ކުރަންޖެހޭ ސަބަބަކީ، އިންސާފުގެ ޝަރުޢީ ދަލީލުތަކުގެ ކުއްޖާގެ ބަލައިގަނެ ގުޅުންހުރި ބަޔާނާއެވެ. އެ ގޮތް

މައްސަލަތަކުގައި ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ 131ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ ފަދަ ހުކުމެއް ސާދިރުކުރުމަށް ކަނޑައަޅައި

ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކުން ކުރިން ލިބިފައި ނުވެއެވެ.

-8.12 ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ނަންބަރު F10C/2020/02 ސާކިއުލަރ

އަދި މި ކައުންސިލަރުންގެ ކުރިމަތީގެ ބަޔާން ފަދަ މި ދާއިރާގެ މެމްބަރުންގެ އިތުރު ދެއްކުމުގެ އަސާސް ހިފައިގެން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމުގެ ހުށަހެޅުން. އެ ބަޔާނުގައި ހުރި ގޮތުގެ ކަމެއްގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ރިޕޯޓެއްގައި ކޮމިޓީގެ ތިން މެމްބަރުންގެ ހިނދުކޮޅަކު ބަލާފައިވާ އިތުރު ބަޔާން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ނެތި ހުރި ކައުންސިލަރުން ސަރަހައްދު ހިންގުމުގެ ސާކިއުލަރއެއް ސަރުކާރު ދައުލަތުން ދޫކޮށްފައިވެއެވެ.

-8.13 ކައުންސިލަރުންގެ އެއް ކޮށްފި ހުށަހަޅާ ގޮތުންނެވެ ހުރި ކައުންސިލަރުންނަށް ސަރުކާރު ވަކިކުރުމުގައި ހުރި ދިނުމުގައި ވަކިކުރުމުގެ ހުރިގޮތް އެކަން ސަރުކާރުގެ ސާފުކުރުމަށް ގެނެސްދިނީ އެ ފަދަ އަމުރަކުން އެއް ފަރާތުގެ ޖިނާއީއެވެ. މި ބޯޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ކޮމިޓީގެ ގޮތް މަޖްލީހުގެ ކައުންސިލަރުންގެ އަޑުއިވި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިންސާފުވެރި ސަރުކާރަށް ލިބުމުގެ އަދި ބޮޑުސަރުކާރުގައި ހުރި ބޯޓުގެ، އެ ހުރިހާ އެންމެ ސާއިލުންގެ އިޖުރާއާތް ގޮތް ޖިނާއީއެއް، ވަކިކުރުމާ އެކުލަވައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ބޮޑުތަކާ ހުރި ކައުންސިލަރުންނާ ގުޅުގެން ސަރުކާރުގެ ދާއިރާއާއި އެކުލެވޭ ކަމަކީ ޖިނާއީއެވެ. ހުރި ކައުންސިލަރުންގެ ގުޅުން އެ ކުއްލިއަށް ކައުންސިލަރުން ޤަރާރު ސަރުކާރު ފަރާތުން ވަކިކުރުމަށް

ސަރުކާރުގެ ބަދަލުކުރުމުގެ ގޮތުގައެވެ.

އަދި ހަމައެހެން، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ނަންބަރު 63/F10C/2020

ޑިސެމްބަރު ގުޅުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކައުންސިލަރުންގެ އިތުރުވާ ހިސާބުގެ ތަނުގައި ހިމެނޭ ވަރަށް މިއަދު

ކޮމިޓީގެ ބައްދަލު، ސަރުކާރުގެ އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓު، އިޖްރާއާތު ގޮތް ވަކިކުރުމުގެ އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓު

މަޖިލިސް ބައްދަލުވުން ފަރާތުން ބައްދަލުކުރެއްވި ފޯމް ރިޕޯޓު ކުރަ ކޮމިޓީގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުން ހިފައިވާ

ބަޔާން އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވި ފަރާތުން [illegible] އެ [illegible] ކުރި ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ [illegible] [illegible] ނުފެނެއެވެ.

އެހެންނަމަވެސް، [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު [illegible]، މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] (ކުޑަ ކުއްޖާ)ގެ [illegible] އިންޓަރވިއު އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވި ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވި ފަރާތުން [illegible]، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 33ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން އެ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރެއްވި ފަރާތުން [illegible] ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 63/F10C/2020 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، އެ މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު [illegible]، މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] (ކުޑަ ކުއްޖާ)ގެ [illegible] އިންޓަރވިއު އަދި

[illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަދަލުގައި ސަބަބުން [illegible] [illegible] [illegible]

އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ޤަޟިއްޔާ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ [illegible] އިއްތިފާޤުން [illegible] ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމްކުރި

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ   ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު   ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު [illegible]

(ރިޔާސަތު)